

ایلیاد هومر به نظم فارسی
(سرود نخستین)

www.ketab.ir

میراثنامه	مبانی، تقی، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پدیدآور	ایلیاد هومر به نظم فارسی: سرود نخستین
مشخصات نشر	تبریز: هلتاک، ۱۳۹۴
مشخصات ضاهری	۵۸ ص. ۱۴/۵ × ۲۱/۵ - بر.م
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۴۶۸۹-۶-۶
وضعیت فهرست	فهرستی مختصر
نویسی	
پانداخت	فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
شماره کتابشناسی	۳۷۸۷۷۳۳
ملی	

ایلیاد هومر به نظم فارسی (سرود نخستین)

مولف: تقی سانس (فرخ)

تیراژ: ۱۱۰۰

طراحی جلد: یونس فتحی

تاریخ نشر: ۱۳۹۴ تبریز

تعداد صفحه: ۵۸

انتشارات هلتاک

شابک: ۶-۶-۹۴۶۸۹-۶۰۰-۹۷۸

نوبت چاپ: اول

قطع: رقعی

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

تمام حقوق برای مولف محفوظ است.

هیچ بخشی از این کتاب، بدون اجازه مکتوب مولف، قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی، از جمله چاپ،

فوتوکی، انتشار الکترونیک، فیلم، نمایش و صدا نیست.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مولفان و مصنفان ایران قرار دارد.

دفتری که هم‌اکنون در دستان پراج شماس و به دیده مهر در آن می‌نگرید حاصل یک سال جوش و کوشِ جسته و گریخته شاعری است که ناخواسته از کار غزل‌گویی و نیمایی‌سرایی بدین ورطه افتاده و البته آنچه او را به این کار واداشته عشق بی‌پایان به زبان پارسی و فردوسی و مردم‌فریخته ایران‌زمین بوده‌ست و بس. باری این کار به هر دلیلی که بوده می‌بایست به انجام می‌رسید و یا بهتر است بگوییم باید آغاز می‌شد که به لطف پروردگار هم اینک آغاز شده و چونان نطفه‌ای پاک شکل یافته است. اما در مورد ایلید هومر و ترجمه‌هایی که تا کنون در این زمینه صورت گرفته، نخست باید از ترجمه شادروان استاد سعید نفیسی که به سال سی و هفت صورت گرفته یاد کنم که نخستین ترجمه از ایلید هومر در زبان فارسی است. این کتاب در عین استفاده از زبانی ادبی و تاحدودی باستانی ترجمه ساده و شیوایی است. دیباچه این کتاب، آراسته به توضیحاتی در مورد خود هومر و ایلید و ادیسه دو اثر گرانسنگ این شاعرِ عهد باستان می‌باشد و می‌توان گفت مقدمه مبسوطی است. همچنین در انتهای کتاب ضمیمه‌ای درباره هومر و اساطیر یونان باستان و سرگذشت خدایان آمده و همچنین فهرست اعلامی مختصر و مفید دارد. اما ترجمه دیگری که از این اثرِ سترگ در زبان فارسی صورت گرفته ترجمه شاعرانه و باستان‌گرایانه استاد فریخته دکتر میر جلال‌الدین کزازی است که دیباچه‌ای مختصر دارد و در پایان کتاب نیز واژه‌نامه‌ای کوتاه در کار کرده است. حقیر

کوچک‌تر از آنم که بتوانم در مورد کار این بزرگواران اظهار نظر کنم تنها همین قدر می‌توانم گفت که زبانِ دکتر کزازی را به زبانِ حماسه نزدیکتر یافتیم هر چند سادگیِ نشر استاد نفیسی هم لطفِ خاصِ خود را دارد.

نحوهٔ برگردان به نظم این اثر که برای نخستین بار توسطِ حقیر انجام می‌پذیرد به شیوهٔ سطر به سطر بوده و از هر دو ترجمه به صورتِ موازی بهره برده‌ام. بر اهل ادب پوشیده نیست که چنین برگردانی (سطر به سطر) تا چه اندازه سخت و طاقت‌فرساست و البته تهاراهیست که می‌توان حفظِ امانت کرد و مسیرِ اسطوره و حماسه را کُز نساخت.

اینکه من تا چه اندازه در نظم این اثر موفق بوده‌ام قضاوتش بر عهدهٔ سخن‌سنجان است. تنها همین قدر در بابِ سخت بودن این مسیر به این سخنِ استاد در گذشته سعید نفیسی اشارتی می‌کنم و می‌گذرم که در مقدمهٔ ایلید آورده‌اند: «اصلِ ایلید در زبانِ یونانی به شعر است اما جمله‌بندی و تلفیق و ترکیب و روشِ سخن و سیاقِ کلامِ زبانِ یونانی قدیم با هیچِ زبانی سازگار نیست و به همین جهت تقریباً محال است کسی بتواند آن را به نظم فارسی در آورد و حتی ترجمهٔ مصراع به مصراع و بیت به بیت هم ناممکن است و به سببِ همین دشواری ترجمه‌های منظومِ آن در زبان‌های دیگر هم فراوان نیست.»

باری به هر جهت این سرودِ نخست از سرودهای بیست و چهارگانه به فرجام رسید و اگر عمری باقی باشد به زودی سرودهای دیگر نیز در اختیارِ دوستدارانِ ادبِ فارسی و فرهنگِ یونان باستان قرار خواهد گرفت.

تضمین‌هایی به‌طور خواسته و ناخواسته در این اثر رخ داده که آن‌ها را به صورت کج‌نوشته مشخص کرده‌ام. بیشتر وام‌ها از فردوسی‌ست. بینی از حافظ در ساقی‌نامه و بینی از سایه با اندکی تغییر در متن به کار برده شده. همچنین تمامی اسمهای خاص یونانی در پایان کتاب به صورت مختصر توضیح داده شده که تمامی این موارد به صورت سیاه‌نوشته مشخص شده است. گاهی تغییراتی در اسمهای خاص به ضرورت وزن داده شده ولی حتی المقدور سعی شده به اصل نزدیکتر باشد و البته سلیقه زبان هم مد نظر بوده است.

تبریز، مهرماه هزار و سیصد و نود و سه
تقی سائس، مؤرخ.